

สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาการดำเนินการด้านโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย การสอนผลศึกษาในชั้นเรียน การจัดการแข่งขันกีฬาในโรงเรียน การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน การจัดโปรแกรมสันทนาการ และการจัดโปรแกรมพิเศษสำหรับนักเรียนผิดปกติ ตลอดจนศึกษาสภาพปัญหาต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมผลศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนผลศึกษาได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูผู้สอนวิชาผลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ทั้งโรงเรียนชาย หญิง และสหศึกษา จำนวน 62 โรงเรียน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไป 62 ชุด โรงเรียนละ 1 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืนมา 58 ชุด เป็นโรงเรียนชาย 13 ชุด โรงเรียนหญิง 9 ชุด และโรงเรียนสหศึกษา 36 ชุด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามและโรงเรียนที่สอน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านการจัดโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียน ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ กิจกรรม การดำเนินการ มีทั้งหมด 5 โปรแกรม คือ การสอนผลศึกษาในชั้นเรียน การจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน การจัดการแข่งขันกีฬาระหว่าง

โรงเรียน การจัดโปรแกรมสหนาการ และการจัดโปรแกรมพิเศษสำหรับนักเรียนผิดปกติ
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน
ได้แก่ ปัญหาด้านอุปกรณ์ สถานที่ ตัวนักเรียน และปัญหาทั่วไป ตลอดจนความคิดเห็นของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเป็นร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลของโปรแกรมพลศึกษาเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบน
มาตรฐาน
3. วิเคราะห์ข้อมูลของปัญหาการจัดโปรแกรมพลศึกษาเป็นค่าเฉลี่ยและความ
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

สภาพของผู้สอนและโรงเรียน

ครูพลศึกษาส่วนใหญ่เพศชาย มีอายุระหว่าง 26 - 35 ปี วุฒิที่ได้ต่ำกว่า
ปริญญาตรี ประสบการณ์ด้านการสอนยังน้อย มีชั่วโมงสอนพลศึกษาประมาณ 11 - 15
ชั่วโมง วิชาอื่น ๆ 6 - 10 ชั่วโมง สภาพของโรงเรียนมีจำนวนห้องเรียนต่ำกว่า 25
ห้อง จำนวนนักเรียนแต่ละห้อง 46 - 50 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนโดย
เฉลี่ยต่ำกว่า 1,000 คน

โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน

1. วัตถุประสงค์ ครูพลศึกษาเน้นมากพอ ๆ กัน ถ้านำวัตถุประสงค์มา
เปรียบเทียบความสำคัญของแต่ละข้อโดยอาศัยคะแนนเฉลี่ย เป็นเกณฑ์จะเรียงลำดับได้ดังนี้

1. นำกิจกรรมไปใช้ในเวลาวาง
2. เป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ดี
3. ส่งเสริมความสามัคคี

4. ส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย
5. รู้จักกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
6. มีทักษะและความสามารถทางกีฬา
7. เป็นผู้นำและปฏิบัติตามที่ดี
8. ปฏิบัติตนตามค่านิยมที่ดี
9. มีคุณลักษณะและทรวดทรงที่ดี
10. มีสุขนิสัยที่ดี

2. กิจกรรม ในโรงเรียนชายที่จัดสอนมากได้แก่ ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล บิมนาสติกส์ กรีฑา และเทเบิล-เทนนิส ที่มีสอนน้อยได้แก่ กิจกรรมเข้าจังหวะ แอโรบิค ตะกร้อ มวยสากล ยูโด เนตบอล แบดมินตัน กระบี่กระบอง และแสนศิลป์

โรงเรียนหญิง กิจกรรมที่จัดสอนมากได้แก่ วอลเลย์บอล บาสเกตบอล แอโรบิค กรีฑา และกิจกรรมเข้าจังหวะ ที่มีสอนน้อยได้แก่ บิมนาสติกส์ เทเบิล-เทนนิส แบดมินตัน และแสนศิลป์

โรงเรียนสหศึกษา กิจกรรมที่จัดสอนมากได้แก่ ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล และกรีฑา ที่มีสอนน้อยได้แก่ บิมนาสติกส์ เทเบิล-เทนนิส แอโรบิค ตะกร้อ มวยสากล เนตบอล แบดมินตัน และแสนศิลป์

3. การดำเนินการ

1. การจัดแบ่งหมุ่่นักเรียน ร้อยละ 50.79 ครูพลศึกษาใช้วิธีการแบ่งคละกันไป รองลงมาได้แก่แบ่งตามเพศและความสามารถตามลำดับ ส่วนการแบ่งตามอายุไม่มี
2. เครื่องแต่งกายของนักเรียน ร้อยละ 84.12 ที่นักเรียนต้องมีชุดพลศึกษาสำหรับการเรียนพลศึกษา รองลงมาได้แก่ ชุดตามประเภทของกีฬา ชุดนักเรียน และไม่มีชุดขึ้นอยู่กันักเรียนจะมี

3. ช่วงเวลาส่วนมากที่มีการเรียนพลศึกษา ร้อยละ 57.63 ถือเอาเวลาช่วงสุดท้ายของภาคเช้าและภาคบ่ายสำหรับเป็นชั่วโมงพลศึกษา รองลงมาได้แก่ ใช้ช่วงเวลาภาคบ่ายทั้งหมด และเฉลี่ยเท่า ๆ กันตลอดวัน ชั่วโมงพลศึกษาที่จัดให้มีใน

ช่วงเวลาแรกของภาคเช้าและบ่ายมีน้อย สำหรับช่วงเวลาภาคเช้าทั้งหมดไม่มีโรงเรียนใด
จัด

4. การสอนชั้นอนุบาลร่างกาย ร้อยละ 34.32 ให้นักเรียนผลัดกันเป็น
ผู้นำทีละคน รองลงมาได้แก่ ครูพลศึกษาเป็นคนนำเอง หัวหน้าชั้นเป็นคนนำ และนักเรียน
แต่ละคนทำกันเองตามลำดับ

5. การสอนชั้นอธิบายและสาธิต ร้อยละ 56.06 ครูพลศึกษาเป็นผู้
อธิบายและสาธิตด้วยตนเอง รองลงมาได้แก่ ครูอธิบายและสาธิตร่วมกับนักเรียน ครูเป็น
คนอธิบายแล้วให้นักเรียนสาธิต และไม่มีผู้สอนคนใดให้นักเรียนที่มีทักษะคืออธิบายและสาธิตแทน

6. การใช้สื่อทัศนอุปกรณ์มาช่วยสอน ร้อยละ 56.53 ไม่มีโรงเรียนใด
ใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ ที่ใช้อย่างได้แก่ การใหญ่ภาพ ส่วนการใช้ภาพยนตร์ สไลด์ ฟิล์มสตริป
มีน้อยมาก

7. การสอนชั้นฝึกหัดทักษะ ร้อยละ 48.39 ทำการแยกหมู่แล้วทำการ
ฝึกหัดทักษะ รองลงมาได้แก่ ฝึกพร้อมกันทั้งหมด แยกฝึกตามระดับความสามารถ และฝึก
เฉพาะนักเรียนที่ขาดทักษะตามลำดับ

8. การสอนชั้นการนำไปใช้ ร้อยละ 35 ทำการแยกกลุ่มกันเล่นโดยใช้
ทักษะที่เรียนในชั่วโมง รองลงมาได้แก่ เล่นเกมสนำของทักษะที่สอน เล่นทีม และให้เล่น
อย่างอิสระตามลำดับ

9. การสอนชั้นสรุป ร้อยละ 62 ครูกับนักเรียนร่วมกันสรุปและประเมินผล
รองลงมาได้แก่ ครูดำเนินการทั้งหมด ครูพลศึกษามีความเห็นตรงกันว่าไม่ควรให้นักเรียน
ดำเนินการทั้งหมด ครูบางคนไม่มีชั้นนี้

10. การวัดผลตามการเรียนรู้ ร้อยละ 36 วัดผลโดยการสอบทักษะ ทฤษฎี
และให้คะแนนความสนใจ รองลงมาได้แก่ สอบทักษะและให้คะแนนความสนใจ สองทักษะ
ที่เรียนอย่างเดียว สอบทักษะและทฤษฎีตามลำดับ ส่วนระบบการให้คะแนนเก็บโดยไม่มี
การสอบ ครูพลศึกษาไม่ใช่

โปรแกรมการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

1. วัตถุประสงค์ ครูพลศึกษาเน้นมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อการประเมินผลผลการเรียนการสอนในชั้นเรียนซึ่งเน้นปานกลาง ถ้านำวัตถุประสงค์มาเปรียบเทียบความสำคัญของแต่ละข้อโดยอาศัยคะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์จะเรียงลำดับได้ดังนี้

1. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา
2. สร้างความสามัคคี
3. เคารพกฎ กติกา ขอบังคับ
4. ได้แสดงออกซึ่งความสามารถ
5. เป็นผู้นำและปฏิบัติตามที่ดี
6. เห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา
7. มีนิสัยรักการกีฬา
8. มีประสบการณ์จากการแข่งขัน
9. ให้โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนสมบูรณ์
10. ประเมินผลการเรียนพลศึกษาในชั้น

2. กิจกรรม ในโรงเรียนชายกิจกรรมที่จัดแข่งขันมากได้แก่ ฟุตบอล และบาสเกตบอล จัดแข่งขันบางครั้งได้แก่ เทเบิล-เทนนิส กรีฑา แฮร์บอล วอลเลย์บอล ตะกร้อ ยูโด แบดมินตัน และเนตบอล

โรงเรียนหญิง กิจกรรมที่จัดแข่งขันมากได้แก่ บาสเกตบอล เนตบอล และแบดมินตัน จัดแข่งขันบางครั้งได้แก่ เทเบิล-เทนนิส วอลเลย์บอล กรีฑา แฮร์บอล และแฮนด์บอล

โรงเรียนสหศึกษา กิจกรรมที่จัดแข่งขันมากได้แก่ ฟุตบอล และบาสเกตบอล จัดแข่งขันบางครั้งได้แก่ เทเบิล-เทนนิส วอลเลย์บอล ตะกร้อ กรีฑา แบดมินตัน แฮร์บอล และเนตบอล

3. การดำเนินการ

1. การแบ่งนักเรียนในการแข่งขัน ร้อยละ 58 ใช้วิธีการจับฉลากแบ่งเป็นสี่ ร่องลงมาได้แก่ แบ่งตามชั้นเรียน แบ่งตามอายุ เพศ ส่วนสูง และแบ่งตามลำดับอักษรของชื่อ

2. ช่วงเวลาที่จัดดำเนินการแข่งขัน ร้อยละ 53 แข่งขันในเทอมต้น กับเทอมกลาง รองลงมาได้แก่ จัดเฉพาะเทอม จัดเทอมกลางกับเทอมปลาย ส่วนการจัดแข่งขันทุกเทอมมีน้อยมาก

3. เวลาในการจัดแข่งขัน ร้อยละ 71 ใช้เวลาในตอนเย็นหลังเลิกเรียน รองลงมาได้แก่ ใช้ในวันหยุดและวันสำคัญของโรงเรียน ไม่นิยมจัดแข่งขันตอนเช้า ก่อนเข้าเรียน

4. เกณฑ์ในการเลือกกิจกรรมแข่งขัน ร้อยละ 60 ใช้กิจกรรมที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียน รองลงมาได้แก่ เป็นกิจกรรมที่คาดว่านักเรียนเข้าร่วมมากที่สุด เป็นกิจกรรมที่นิยมในท้องถิ่น ส่วนกิจกรรมที่ใหม่ ๆ โรงเรียนไม่จัดแข่งขัน

5. นักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขัน ร้อยละ 47 เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมเข้าแข่งขัน รองลงมาได้แก่ เฉพาะนักกีฬาของแต่ละห้องเรียน เฉพาะนักเรียนที่มีทักษะดี และใช้การตัดสินใจของครูพลศึกษาเป็นฝ่ายเลือกตัวนักกีฬามีน้อยมาก

6. คณะกรรมการดำเนินการจัดการแข่งขัน ร้อยละ 52 ใช้คณะกรรมการร่วมกับนักเรียน รองลงมาได้แก่ ครูพลศึกษาร่วมกับนักเรียน คณะครูในโรงเรียนทั้งหมด และคณะนักเรียนตามลำดับ

7. แบบในการดำเนินงานจัดการแข่งขัน ร้อยละ 63 ใช้แบบพบกันหมด รองลงมาได้แก่ แบบแพ้ครั้งเดียวคัดออก แบบแพ้สองครั้งคัดออก ส่วนแบบชั้นบันไดและปริมิติน้อย

8. รางวัลจากการแข่งขัน ร้อยละ 43 ให้เหรียญรางวัลสำหรับผู้ชนะเลิศ รองลงมาได้แก่ ถ้วยรางวัล วุฒิบัตร และโล่ให้ตามลำดับ

โปรแกรมการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

1. วัตถุประสงค์ ครูพลศึกษาเน้นมากที่สุด ในวัตถุประสงค์เกี่ยวกับความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและสร้างความสามัคคี ส่วนข้ออื่น ๆ เน้นมากเท่า ๆ กัน ถ้านำวัตถุประสงค์มาเปรียบเทียบความสำคัญของแต่ละข้อโดยอาศัยคะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์จะเรียงลำดับได้ดังนี้

1. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา
2. สร้างความสามัคคี
3. เคารพกฎ กติกา ขอบังคับ
4. เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์
5. มีความสามารถทางกีฬา
6. ปลูกฝังนิสัยรักการกีฬา
7. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
8. มีทักษะทางกีฬาเพิ่มขึ้น
9. ส่งเสริมสุขภาพ
10. มีประสบการณ์จากการแข่งขัน

2. กิจกรรม ในโรงเรียนชายกิจกรรมที่จัดแข่งขันมากได้แก่ ฟุตบอล เทเบิล-เทนนิส บาสเกตบอล และวอลเลย์บอล จัดแข่งขันบางครั้งได้แก่ กรีฑา แบดมินตัน ยูโด ยิมนาสติกส์ มวยสากล แคร่บอล เนตบอล และตะกร้อ

โรงเรียนหญิง กิจกรรมที่จัดแข่งขันมากได้แก่ บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เทเบิล-เทนนิส กรีฑา และแบดมินตัน จัดแข่งขันบางครั้งได้แก่ ยิมนาสติกส์ แคร่บอล และเน็ตบอล

โรงเรียนสหศึกษา กิจกรรมที่จัดแข่งขันมากได้แก่ ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล และกรีฑา จัดแข่งขันบางครั้งได้แก่ เทเบิล-เทนนิส แบดมินตัน แคร่บอล และเน็ตบอล

3. การดำเนินการ

1. ช่วงเวลาที่จัดการแข่งขัน ร้อยละ 50 จัดในเทอมกลาง รองลงมาได้แก่ เทอมต้น และจัดไม่คอยแน่นอน สำหรับเทอมปลายนั้นไม่ค่อยจัดแข่งขัน
2. นักกีฬาที่ส่งเข้าแข่งขัน ร้อยละ 36 ใช้วิธีการคัดเลือกจากนักเรียนทั้งหมด รองลงมาได้แก่ จากนักเรียนที่สนใจมาสมัคร จากคณะกรรมการแข่งขันกีฬาภายใน และจากนักกีฬาที่เคยเข้าร่วมแข่งขันมาแล้วตามลำดับ

3. คณะกรรมการดำเนินการแข่งขัน ร้อยละ 30 ใช้เจ้าหน้าที่จากสมาคม รong ลงมาได้แก่ ครูพลศึกษาของทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมแข่งขัน คณะครูของทุกโรงเรียนที่ เข้าร่วมแข่งขัน และคณะครูร่วมกับนักเรียน

4. งบประมาณในการจัดแข่งขัน ร้อยละ 54 ใช้เงินงบประมาณของ โรงเรียน รong ลงมาได้แก่ ได้จากโรงเรียนที่เข้าร่วมแข่งขัน จากเงินค่าสมัคร นอกจากนี้ ยังได้เงินมาจากที่อื่น ๆ อีก คือ จากงบประมาณของกรมพลศึกษา จากสมาคม สโมสร นักเรียนเก่า

5. แบบในการดำเนินงานจัดการแข่งขัน ร้อยละ 60 จัดการแข่งขันแบบ พบกันหมด รong ลงมาได้แก่ แบบแพ้ครั้งเดียวคัดออก แบบแพ้สองครั้งคัดออก ที่ไม่นิยมจัดการแข่งขันคือ แบบขั้วมันไคและปิระมิด

6. รางวัลที่ได้รับจากการเป็นชนะเลิศ ร้อยละ 48 จะได้รับถ้วยรางวัล รong ลงมาได้แก่ เหรียญ วุฒิบัตร สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีโรงเรียนใดจัดให้

7. รางวัลสำหรับนักกีฬาที่ทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ร้อยละ 42 ให้ของ ที่ระลึก รong ลงมาได้แก่ ให้เสื้อสามารถ มอบประกาศนียบัตร แต่ก็มีถึงร้อยละ 36 ที่ไม่มีอะไรตอบแทนให้กับนักกีฬาเลย

โปรแกรมสหนาการ

1. วัตถุประสงค์ ครูพลศึกษาแน่นมากทุก ๆ ข้อ ถ้านำวัตถุประสงค์มา เปรียบเทียบความสำคัญของแต่ละข้อโดยอาศัยคะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์จะเรียงลำดับได้ดังนี้

1. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. สนองความต้องการของนักเรียน
3. ส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์
4. ได้รับความสนุกสนาน
5. อยู่ร่วมกับสังคมได้ดี
6. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา

2. การดำเนินการ

1. กิจกรรมทางพลศึกษาที่จัดขึ้น ร้อยละ 34 จัดเกี่ยวกับกีฬา-กรีฑา รองลงมาได้แก่กิจกรรมในร่ม เกมส และกิจกรรมเข้าจังหวะตามลำดับ
2. เกณฑ์ในการเลือกกิจกรรม ร้อยละ 42 จัดกิจกรรมที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน รองลงมาได้แก่เป็นกิจกรรมที่สนองความต้องการของบุคคล เป็นกิจกรรมในท้องถิ่น และเป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปเล่นที่บ้านได้
3. เวลาที่จัดกิจกรรมสันทนาการ ร้อยละ 40 จัดตอนเย็น รองลงมาได้แก่เวลาเที่ยง เวลาเช้า และวันสุกสัปดาห์หรือวันหยุดตามลำดับ
4. เจ้าหน้าที่ในการดำเนินการ ร้อยละ 38 ครูพลศึกษาร่วมกับนักเรียน รองลงมาได้แก่ครูพลศึกษาฝ่ายเดียว คณะครูในโรงเรียน และคณะกรรมการนักเรียนตามลำดับ
5. การเงินที่ใช้ในการดำเนินการ ร้อยละ 67 ใช้เงินงบประมาณของโรงเรียน รองลงมาได้แก่นักเรียนจัดดำเนินการหา ครูพลศึกษาจัดหา นอกจากนี้ยังได้เงินจากที่อื่น ๆ ด้วย
6. นักเรียนที่เข้าร่วม ร้อยละ 84 คือนักเรียนทุกคนในโรงเรียน รองลงมาได้แก่เฉพาะผู้มีความสนใจ แสดงว่า การจัดโปรแกรมสันทนาการไม่เฉพาะลงไปว่าเป็นนักเรียนนิคปกติ หรือที่ครูพลศึกษาเลือก

โปรแกรมพิเศษสำหรับนักเรียนนิคปกติ

1. วัตถุประสงค์ ครูพลศึกษาเน้นมากทุก ๆ ข้อ ถ้านำวัตถุประสงค์มาเปรียบเทียบความสำคัญของแต่ละข้อโดยอาศัยคะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์จะเรียงลำดับได้ดังนี้
  1. นำกิจกรรมพลศึกษาไปใช้ประโยชน์
  2. ไม่ให้เกิดการแบ่งหมู่พวก
  3. เล่นกีฬาตามความสามารถ
  4. เข้าใจธรรมชาติและความสามารถ
  5. ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อน

2. การดำเนินการ

1. จำนวนนักเรียนที่ฝึกปฏิบัติ มีจำนวนน้อย ร้อยละ 17
2. การตรวจร่างกายประจำปีของนักเรียน ร้อยละ 66 มีการตรวจทุกปี แต่ก็มีบ้างที่นาน ๆ ตรวจครั้งหนึ่ง และที่ไม่จัดตรวจเลยก็มีถึงร้อยละ 16
3. กิจกรรมอื่นที่จัดให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 85 ให้เป็นผู้ช่วยครูพลศึกษา รองลงมาคือ ให้เรียนวิชาอื่นทดแทน
4. การทำระเบียบสะสมสำหรับนักเรียนที่ฝึกปฏิบัติ ร้อยละ 50 ปรากฏว่าไม่เคยทำเลย มีบ้างที่ทำทุกปีและบางปี
5. การประเมินผลการเรียน ร้อยละ 83 ครูงานที่มอบหมายให้ทำ รองลงมาคือความสนใจเป็นเกณฑ์

สภาพปัญหาการจัดโปรแกรมพลศึกษา

1. สถานที่ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาค้นสถานที่ ประกอบด้วยสถานที่ทำ ความสะอาดร่างกาย สถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย สถานที่ดำเนินการสอนกิจกรรม สถานที่แข่งขันกีฬา และสถานที่เก็บอุปกรณ์
2. อุปกรณ์ ปัญหาค้นอุปกรณ์พลศึกษาที่โรงเรียนพบได้แก่ อุปกรณ์ชั่วคราว การเก็บรักษาอุปกรณ์ จำนวนอุปกรณ์กับนักเรียน การจัดซื้ออุปกรณ์ และการซ่อมแซม อุปกรณ์ ซึ่งต้องดำเนินการแก้ไขต่อไป
3. นักเรียน
จากการวิจัยพบว่า ด้านการเรียนวิชาพลศึกษาในช่วงโมงสอนนักเรียนให้ ความสนใจเป็นอย่างดี ปัญหาค้นอื่น ๆ ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมทางพลศึกษาของ นักเรียน การฝึกซ้อมของนักกีฬา การให้ความร่วมมือของนักเรียน ตลอดจนการคัดเลือก ตัวนักกีฬาเป็นตัวแทนของโรงเรียน ยังเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขต่อไป นอกจากนี้แล้วคณาจารย์ ครูพลศึกษากับนักเรียนเป็นสิ่งที่ควรปรับปรุงให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมขึ้น

ข้อคิดเห็นของผู้สอนพลศึกษา

1. ควรเพิ่มจำนวนครูพลศึกษาในโรงเรียนให้มากขึ้น

2. ผู้บริหาร โดยเฉพาะอาจารย์ใหญ่ควรเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา เทียบเท่ากับวิชาอื่น ๆ

อภิปรายผล

สภาพทั่วไปของครูพลศึกษาและโรงเรียน

ครูพลศึกษาส่วนใหญ่มีอายุไม่เกิน 35 ปี วุฒิต่างการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และครูพลศึกษาบางคนไม่มีวุฒิต่างพลศึกษา ซึ่งเป็นผลทำให้การเรียนพลศึกษาไม่ไต่ผล เพราะการสอนวิชาพลศึกษาไม่เหมือนกับการสอนวิชาอื่นซึ่งต้องอาศัยทักษะส่วนตัวทางกิจกรรมพลศึกษาอย่างมากและต้องมีวิธีการสอนเป็นขั้น ๆ ไปตามลำดับ นอกจากนี้ถ้าครูพลศึกษามีความรู้มากขึ้นก็นำความรู้นั้นมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามไปด้วย ดังนั้นครูพลศึกษาควรมีความรู้ทางพลศึกษาเป็นอย่างดี และคุณวุฒิควรได้รับปริญญาตรี ซึ่งจากการประชุมทางคานส์ศึกษาและพลศึกษาของประเทศกลุ่มอาฟริกา¹ ได้ยอมรับว่า "ผู้สอนวิชาพลศึกษา ควรมีวุฒิต่างปริญญาตรีโดยมีวิชาพลศึกษาเป็นวิชาหลัก" สำหรับ ชั่วโมงสอนพลศึกษาประมาณ 11 - 15 ชั่วโมง และทำการสอนวิชาอื่น ๆ อีก 6 - 10 ชั่วโมง จะเห็นว่าชั่วโมงสอนมากไปซึ่งทำให้เกิดผลเสียด้านการสอน จึงไม่ควรให้ครูพลศึกษาต้องไปสอนวิชาอื่นอีก

สภาพทั่วไปของโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนสหศึกษา จำนวนนักเรียนทั้งหมดประมาณ 1,000 - 1,400 คน จำนวนห้องเรียนประมาณ 25 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้องโดยเฉลี่ย 41 - 50 คน ซึ่งมีจำนวนมากเกินไป ทำให้การสอนไม่ทั่วถึง อุปกรณ์ไม่พอและยากต่อการควบคุม ควรมีจำนวนนักเรียนน้อยลง คอทรี และ วู้ดส์²

¹ Report of the WCOTP, All African Conference on Health and Physical Education, Monrovia: Liberia (June, 1962), p. 24.

² Greyson Daughtrey and John B. Woods, Physical Education Programs (London, W.B. Saunders Company, 1971), p. 67.

(Daughtrey and Woods) ได้เสนอว่า "จำนวนนักเรียนต่อห้องในการเรียนพลศึกษาควรมีประมาณ 30 - 40 คน"

การดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา

1. การสอนพลศึกษาในชั้นเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียนนำกิจกรรมไปใช้ในเวลาว่างและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา กิจกรรมส่วนใหญ่ที่จัดสอนคือ ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล ยิมนาสติกส์ กรีฑา และเทเบิล-เทนนิส ซึ่งเป็นนักกีฬาที่กำลังได้รับความนิยมในปัจจุบันและกำลังเป็นที่สนใจของเด็กชาย เฮอร์แมน และ ออสเนส³ (Herman and Osness) กล่าวว่า "การจัดกิจกรรมพลศึกษานั้น ควรจัดเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด"

วิธีดำเนินการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน ครูพลศึกษาแบ่งกลุ่มการเรียนการสอนแบบคละกันเพื่อให้นักเรียนมีความเสมอภาคกันในการฝึกหัดกิจกรรม เครื่องแต่งกายในการเรียนวิชาพลศึกษามีชุดพลศึกษาซึ่งโรงเรียนเป็นผู้กำหนดขึ้น โดยเพ็ญประภา เข้มแดง และคณะ⁴ ได้ให้ข้อคิดเห็นไว้ว่า "ชุดพลศึกษา ควรยึดหลักประหยัด สะอาด และเป็นมาตรฐานเดียวกัน" ชั่วโมงเรียนพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นช่วงเวลาสุดท้ายของภาคเช้า และบ่ายทำให้เด็กได้มีเวลาพักผ่อนอย่างเพียงพอ พิศวร เพชรคล้าย ก็มีความคิดเห็นว่าง่วงเวลานี้เหมาะสมที่จะเรียนวิชาพลศึกษาเช่นเดียวกัน การดำเนินการสอนในชั่วโมงเรียนพลศึกษา ครูพลศึกษาให้นักเรียนทุกคนผลัดกันเป็นผู้นำในการอบอุ่นร่างกายเป็นการฝึกผู้นำและผู้ตามที่ดีรวมทั้งฝึกการแสดงออก เมื่ออบอุ่นร่างกายแล้วครูจะทำการอธิบายและสาธิต

³Don Herman and Wayne Osness, " A Scientific Curriculum Disign for High School Physical Education," Journal of Health, Physical Education and Recreation (March, 1966), p. 26.

⁴เพ็ญประภา เข้มแดง และคณะ, ระเบียบเกี่ยวกับการแต่งกายของข้าราชการพลเรือนครูพลศึกษาและนักเรียนในชั่วโมงพลศึกษา, รายงานประกอบวิชา Ed. - P.E.618, โรเนียว, หน้า 9.

เกี่ยวกับทักษะของกิจกรรมที่สอนให้นักเรียนได้ทราบถึงวิธีการทำทักษะที่ถูกต้อง ต่อจากนั้นก็ แยกนักเรียนเป็นกลุ่ม ๆ ฝึกทักษะที่ครูทำการสอนไปโดยครูจะทำการควบคุม และนำอุบาย แล้วให้นักเรียนได้เล่นจริง ๆ ให้ทุกคนพยายามนำทักษะที่ฝึกหัดในชั่วโมงนั้นนำมาใช้ให้ มากที่สุด เวลาช่วงสุดท้ายครูกับนักเรียนจะร่วมกันสรุปผลที่เรียนในชั่วโมง เพื่อแก้ไขให้ดีขึ้นในการเรียนครั้งต่อไป ในการสอบวิชาพลศึกษานั้น มีการสอบทั้งภาคทฤษฎี ปฏิบัติ และ ให้คะแนนความสนใจ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมพลศึกษาอย่างแท้จริง สามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง และกระตุ้นให้นักเรียนเอาใจใส่ต่อการเรียนวิชาพลศึกษา เพิ่มขึ้น

การใช้สื่อทัศนอุปกรณ์มาช่วยในการสอนวิชาพลศึกษาจะทำให้การเรียน ได้รับผลสมบูรณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าสอนนักเรียนจำนวนมาก สื่อทัศนอุปกรณ์จะทำให้ นักเรียนเข้าใจลำดับขั้นตอนในการทำทักษะอย่างชัดเจน รวมทั้งเป็นการประหยัดเวลาการสอบ ค่าย สื่อทัศนอุปกรณ์ที่ใช้กันได้แก่ ภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป ภาพ สำหรับการสอน พลศึกษาในโรงเรียนจากการวิจัยส่วนใหญ่ไม่ใช้กัน อาจเป็นเพราะอุปกรณ์แพง หายาก หรือ ไม่รู้จักวิธีใช้ก็ได้ ดังนั้นควรส่งเสริมให้ครูพลศึกษานำสื่อทัศนอุปกรณ์มาใช้ในการสอนวิชา พลศึกษาจะทำให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนอย่างมาก

2. การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความมีน้ำใจ เป็นนักกีฬาและสร้างความสามัคคี กิจกรรมที่จัดแข่งขันกันมากคือ ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล แอควาติก กรีฑา และ เทเบิล-เทนนิส ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่นิยมจัดแข่งขัน ในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการจัดแข่งขันนั้น ส่วนใหญ่จัดในเทอมต้นและเทอมกลาง โดยมี คณะครูร่วมกับนักเรียนเป็นคณะกรรมการกลางจัดการแข่งขันขึ้น ทำการแบ่งนักเรียนโดย วิธีการจับฉลากเป็นสี่ แล้วแต่ละสี่ทำการคัดเลือกนักกีฬาส่งมาทำการแข่งขัน ใช้เวลา แข่งขันในตอนเย็นหลังเลิกเรียน การคัดเลือกกิจกรรมนำมาแข่งขันถือเกณฑ์ว่าเป็น กิจกรรมที่มีการสอนในโรงเรียนและนักเรียนสามารถเข้าร่วมได้มากที่สุด นอกจากนี้แล้ว วิธีจัดการแข่งขันยังใช้วิธีแบบพบกันหมด ทำให้มีการแข่งขันมากครั้งเป็นการส่งเสริมให้ นักเรียนฝึกทักษะอย่างเต็มที่ สำหรับรางวัลของผู้ชนะนั้นนิยมให้เป็นเหรียญและถ้วย ซึ่ง

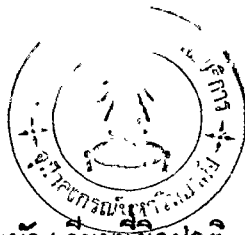
เรื่องรางวัลนี้จากการประชุมนานาชาติ⁵ (National Conference Report) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า "รางวัลไม่ควรเป็นสิ่งที่ให้นักเรียนอยากเข้าร่วมกิจกรรม ควรมีค่าเพียงเล็กน้อยและเป็นเพียงสัญลักษณ์ของผู้ชนะเท่านั้น" ดังนั้นการให้รางวัลสำหรับผู้ชนะเลิศเป็นเหรียญและถ้วยรางวัลจึงเหมาะสมเนื่องจากราคาไม่แพง และเป็นที่ยอมรับกันมากในปัจจุบัน

3. การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและเสริมสร้างความสามัคคี กิจกรรมที่จัดแข่งขันกันมากคือ ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เทเบิล-เทนนิส กรีฑา และแบดมินตัน

วิธีดำเนินการจัดแข่งขัน จะมีเจ้าหน้าที่จากสมาคมกีฬาร่วมกับคณะครูของทุกโรงเรียนที่เข้าแข่งขันกีฬาเป็นคณะกรรมการกลาง โดยส่วนใหญ่จัดการแข่งขันในเทอมกลาง ทุกโรงเรียนจะทำการศึกษาเลือกตัวนักกีฬาจากนักเรียนทั้งหมด สำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ก็ใช้เงินงบประมาณของโรงเรียนแต่ละโรงเรียนช่วยกัน บางแห่งได้รับเงินช่วยเหลือจากสมาคมศิษย์เก่า วิธีจัดการแข่งขันส่วนใหญ่ใช้วิธีแบบพบกันหมดเพื่อให้นักกีฬาได้มีโอกาสแข่งขันอย่างเต็มที่ โรงเรียนใดที่ชนะเลิศจะได้รับถ้วยรางวัลสำหรับผู้ชนะ นอกจากนี้โรงเรียนบางแห่งยังมอบรางวัลให้กับนักกีฬาที่ทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียน เป็นการสร้างกำลังใจที่จะเล่นกีฬาให้ดีขึ้นต่อไป

4. โปรแกรมสันทนาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมประเภท กีฬา กรีฑา กิจกรรมในร่ม เกมส์ และกิจกรรมเข้าจังหวะ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน มีครูพลศึกษาร่วมกับนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดขึ้นในตอนเย็นหลังเลิกเรียนและเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนเข้าร่วมได้ สำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ส่วนใหญ่ใช้เงินงบประมาณของโรงเรียน

⁵International Sports for College Men and Women, National Conference Report, AAHPER (Washington, D.C., 1955), pp. 13-14.

5. โปรแกรมพิเศษสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนที่ผิดปกตินำกิจกรรมพลศึกษาไปใช้ให้เป็นประโยชน์ แต่โปรแกรมนี้นี้โรงเรียนจัดน้อยมากเนื่องจากไม่ค่อยมีเด็กผิดปกติ เนื่องจากว่ามีหน่วยงานของทางราชการได้จัดตั้งโรงเรียนสำหรับ เด็กผิดปกติแยกออกไปต่างหากแล้ว สำหรับโรงเรียนที่มีเด็กผิดปกติอยู่ส่วนมากเป็นเด็กที่ผิดปกติเพียงเล็กน้อย เช่น พ้นจากไข้หรือจากการผ่าตัด โรคหัวใจ เป็นต้น เมื่อถึงชั่วโมงพลศึกษาก็ให้มาเป็นผู้ช่วยครูพลศึกษา เช่น เรียกชื่อนักเรียน ความคุม ความเรียบร้อย เป็นกรรมการ คำนการวัดผลนั้นก็พิจารณาจากงานที่มอบหมายให้ทำ

สภาพปัญหาในการจัดโปรแกรมพลศึกษา

จากการวิจัยพบว่า สถานการณ์ในการจัดโปรแกรมพลศึกษายังมีปัญหามาก โดยเฉพาะสถานที่ทำความสะอาดร่างกายภายหลังจากการเรียนวิชาพลศึกษายังมีน้อยไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านสถานที่ในการสอน สถานที่แข่งขัน สถานที่เก็บอุปกรณ์และสถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกาย สำหรับปัญหาด้านอุปกรณ์นั้นก็ยังคงประสบอยู่ ได้แก่ อุปกรณ์ชำรุดเสียหาย การเก็บรักษาอุปกรณ์ การจัดซื้ออุปกรณ์ การซ่อมแซมอุปกรณ์ และจำนวนอุปกรณ์กับนักเรียนซึ่งมีจำนวนไม่สอดคล้องกันทำให้เป็นผลเสียกับการเรียนพลศึกษามาก เกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนในชั่วโมงพลศึกษานักเรียนให้ความสนใจเป็นอย่างดี ปัญหาที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ จำนวนครูพลศึกษาในโรงเรียนไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน คือมีครูพลศึกษาน้อยแต่ต้องสอนนักเรียนจำนวนมากทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเต็มที่

ความคิดเห็นของครูพลศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้เพิ่มครูพลศึกษา และต้องการให้ผู้บริหารได้เห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดหาวัสดุทัศนอุปกรณ์ประกอบการเรียนวิชาพลศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจและสนใจในวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้น
2. การจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เข้าร่วมทุกคนตามระดับความสามารถของแต่ละบุคคล

3. ควรมีการสาธิตกีฬาที่ยังไม่มีโรงเรียนใดจัดสอน หรือนักเรียนสนใจแต่ไม่เข้าใจวิธีการเล่นในระหว่างมีการแข่งขันกีฬา

4. การดำเนินการด้านโปรแกรมสหนาการ โรงเรียนควรจัดให้มากขึ้นเพื่อสนองความต้องการของนักเรียน

5. การตรวจร่างกายนักเรียนควรจัดทำทุกปี เพื่อทำการแก้ไขและรักษาได้ทันทีเมื่อพบสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น

ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการจัดโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลตามภาคการศึกษาต่าง ๆ ของไทย
2. ศึกษาการจัดโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนราษฎร์
3. เปรียบเทียบการจัดโปรแกรมพลศึกษาในระหว่างโรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนราษฎร์
4. ศึกษาการจัดโปรแกรมพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติในโรงเรียนที่จัดไว้โดยเฉพาะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย